

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ И ПРЕВЕНТИВА НА ОРАЛНИ ЗАБОЛУВАЊА - СКРИПТА” ОД ПРОФ. Д-Р ЦЕНА ДИМОВА И АС. ДОК. САЊА НАШКОВА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-90/15 од 160. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 5.5.2016 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Ана Миновска, редовен професор, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” во Штип,
- проф. д-р Мирјана Поповска, редовен професор, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје,

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ И ПРЕВЕНТИВА НА ОРАЛНИ ЗАБОЛУВАЊА - СКРИПТА”** од проф. д-р **Цена Димова** и ас. док. **Сања Нашкова**, наменет за студентите на Дентална медицина и Стручни студии за забни техничари – протетичари на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов **„ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ И ПРЕВЕНТИВА НА ОРАЛНИ ЗАБОЛУВАЊА - СКРИПТА”** од проф. д-р **Цена Димова** и ас. док. **Сања Нашкова** е наменет за студентите на студиската програма Дентална медицина, прв и втор интегриран циклус на студии, како и за студентите на Стручни студии за забен техничар - протетичар. Ракописот е во согласност со Планот и програмата за предметот Орално здравје, кој се слуша во II година (III семестар) со неделен фонд од 1+1+1 часови и 2 кредити, како задолжителен предмет на студиската програма Дентална медицина, односно со 2+1+1 часови и 4 кредити како задолжителен предмет на студиската програма **Забни техничари – протетичари**.

Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосен материјал преку кој студентите ќе можат да добијат сознанија потребни за предметната материја, но и ќе може целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот ракописот

Содржината на ракописот е претставена во текст од вкупно 90 страници. Трудот е пишуван во А4 формат со нормален единичен проред, употребен е фонт Arial и со големина на буквите 11. Материјалот е подготвен во 11 методски единици, распоредени во согласност со Наставната програма.

Ракописот е подготвен според стандардната методологија, а обемот на трудот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

Ракописот е резултат на опсежно пребарување на обемната стручно-научна литература на домашните и светски простори.

Постои учебник со сличен наслов, имено во 2008 година е издаден учебник од авторите Ќиро Ивановски и Маја Пандилова со наслов „Орално здравје“, на македонски јазик, за издавачот Стоматолошки факултет во Скопје и истиот не е во согласност со Програмата за предметот Орално здравје.

Авторите на јасен и едноставен начин, со разбирлив стил на ракописот сублимирано ја претставуваат материјата што се изучува со овој предмет кој припаѓа на оралното здравје. Од особена важност е да се потенцира специфичниот пристап кон содржините, со цел да се прикаже и потенцира практичното значење на современите сознанија, со што се потврдува темелниот пристап во подготовката на ракописот.

Краток опис на содржината

Ракописот е пишуван на лесен и разбирлив јазик. Текстот и целата материја се конципирани во 11 тематски делови и литература. Илустриран е со 40 слики и цртежи од кои повеќето се оригинални и сопствени.

Во првата тематска единица **Вовед во предметот Орално здравје** авторите накусо му даваат осврт на читателот за важноста на оралното здравје, како интегрален и многу важен дел на општото здравје на човекот.

Во втората тематска единица **Биолошки механизми на заштита на оралната лигавица** авторите ги опишуваат ткивните карактеристики на оралната лигавица, со посебен осврт на функционалните карактеристики на оралните ткива.

Во третата тематска единица со наслов **Фактори кои предизвикуваат нарушување на оралното здравје** детално се опишани можните општи и локални фактори, како и фактори од надворешно и внатрешно потекло кои може да предизвикаат или да придонесат за нарушување на оралното здравје.

Следната тематска единица е со наслов **Епидемиологијата на пародонтологијата и на оралните мукозни заболувања**. На симплифициран начин се обработуваат епидемиолошките карактеристики на парадонталната болест и на оралните мукозни заболувања.

Во следните три тематски единици со наслов **Превенција на парадонталната болест, Превенција на пародонтопатија кај групите со висок ризик за настанување на болеста и Превенција на орални мукозни заболувања** авторите се осврнуваат на детален начин на превентивните аспекти кои придонесуваат да се намалат можностите за развиток на парадонталната болест и некои орални мукозни заболувања.

Во осмата тематска единица **Орално здравје кај популација во напредната возраст** се обработуваат специфичните карактеристики со кои се одликува оралното здравје кај повозрасни лица.

Во деветтата тематска единица **Орална хигиена во функција на зачувување на оралното здравје** на краток и концизен начин се обработува важноста на оралната хигиена во секојдневното одржување на оралното здравје, преку приборот и техниките на одржување на орална хигиена.

Во следната десетта тематска единица **Исхрана и орално здравје** се потенцира значењето на исхраната во прилог на зачувување и одржување на добро орално здравје, кое е нераскинлива алка од синџирот на компоненти за обезбедување на солидно оралното здравје.

Во последното поглавје **Промоција на орално здравје и едукативни програми** се обработуваат аспектите со кои се врши промоција и унапредување на оралното здравје преку соодветни програми и методи, односно се објаснуваат деловите кои треба да ги содржи секоја програма (план на дејствување, целна група, целни задачи, примена на соодветен метод на програмата, анализа на податоци, извештаи итн.)

Литературата е обемна, содржи 120 референци, од кои 80 се најнови, за последните пет години. Ова зборува за систематичен приод кон оваа проблематика и за способноста на авторите за комплетно претставување на испитуваната тематика.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот „Орално здравје и превентива на орални заболувања - скрипта“ од проф. д-р Цена Димова и ас. док. Сања Нашкова ги опфаќа сите содржини од теоретски аспект, според Наставната програма и содржина на истоимениот предмет за студентите на прв циклус за студиските програми Дентална медицина и Стручни студии за забни техничари – протетичари на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Со издавање на овој ракопис студентите ќе имаат можност да го изучуваат потребниот материјал за теоретска настава во соодветен обем на македонски јазик. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за скрипта како и условите за издавање пропишани според правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на ФМН при УГД - Штип ракописот „Орално здравје и превентива на орални заболувања - скрипта“ од проф. д-р Цена Димова и ас. док. Сања Нашкова да биде издаден како скрипта за студентите на Дентална медицина и Стручни студии за забни техничари – протетичари на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Ана Миновска, с.р.
Проф. д-р Мирјана Поповска, с.р.